

Anmälan om misstänkt brott mot artskyddsförordningen

Fastighetsägare: Svenska Cellulosa AB

Skogsstyrelsens ärendenr: A 19347-2024

Koordinater: 63.531497,16.167652

Tidpunkter för misstänkt brott: Att det fanns rödlistade arter och skyddsvärd natur i området och att det avverkades av SCA upptäcktes av Greenpeace 4.3.2025, men skogen hade börjat avverkas en eller flera dagar tidigare. SCA lämnade in avverkningsanmälan till Skogsstyrelsen 16.05.2024

Kontaktuppgifter för ytterligare upplysningar: Greenpeace Sverige

Kontakt: Karolina Carlsson, talesperson i skogsfrågor för Greenpeace,
karolina.carlsson@greenpeace.org
073-986 50 96

Vittnen:

Ludvig Tillman, kom till platsen den 4 mars
ludvig.tillman@greenpeace.org
070-271 64 37

Annalena Lohaus, inventerade området 6 mars
annalena.lohaus@greenpeace.org
073-0335652

Anmälan

Greenpeace Sverige vill anmäla SCA (Svenska Cellulosa AB) för brott mot artskyddsförordningen i samband med en avverkning av värdefull skog i Sollefteå kommun.

- Vi anser att SCA inte har uppfyllt kunskapskravet (kap 2 i Miljöbalken) med avseende att kontrollera vilka skyddade arter som fanns i det aktuella området.
- Vi anser att SCA inte har uppfyllt kunskapskravet (kap 2 i Miljöbalken) genom att de i avverkningsanmälan till Skogsstyrelsen inte har upplyst om förekomst av och tagit hänsyn till tretåig hackspett och knärot.

- Vi anser att SCA agerat i strid med § 4 och § 8 Artskyddsförordningen genom att de har avverkat en skog inom revir för fridlysta och rödlistade arter såsom knärot och tretåig hackspett.

Händelseförlopp

Den 4 mars 2025 kl 15:50 besökte ett team från Greenpeace tillsammans med skogsgruppen Skogsvärn en skog i Sollefteå kommun för att göra en inventering. Skogen hade anmälts för avverkning av SCA (Beteckningsnummer: A 19347-2024). Under arbetet märkte de att skogsavverkningen redan hade börjat. Inventeringen visade skyddade arter såsom:

- **Knärot (*Goodyera repens*)**

Fridlyst enligt paragraf 8 Artskyddsförordningen. SCA behöver söka dispens av Länsstyrelsen efter paragraf 15 för att få avverka. Trots snö på marken hittades hundratals exemplar.

- **Tretåig hackspett (*Picoides tridactylus*)**

Fridlyst enligt paragraf 4. Den omfattas även av EUs fågeldirektiv.

Teamet närmade sig maskinerna och på behörigt avstånd påkallade de maskinförarnas uppmärksamhet genom att vifta med reflexvästar i ett försök att stoppa avverkningen, eftersom avverkningen av området skulle kunna vara brott mot artskyddsförordningen. Utöver detta hade SCA inte heller det samtycke från Ohredahke sameby för avverkningen som bolaget behöver enligt bolagets hållbarhetscertifiering FSC.

Översikt över arterna som hittades inom avverkningsanmälningen mellan 4-6 mars och rapporterats till Artdatabanken:

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Organismgrupp	Rödlistekategori	Antal
Garnlav	<i>Alectoria sarmentosa</i>	Lavar	NT - nära hotad	>11
Knärot	<i>Goodyera repens</i>	Blomväxt	VU - Sårbar	>330
Ullticka	<i>Phellinidium ferrugineofuscum</i>	Svampar	NT- nära hotad	1
Lunglav	<i>Lobaria pulmonaria</i>	Lavar	NT - nära hotad	9
Tallticka	<i>Porodaedalea pini</i>	Svampar	NT - nära hotad	1
Tretåig hackspett	<i>Picoides tridactylus</i>	Fåglar	NT - nära hotad	>10
Gammelgransskål	<i>Pseudographis pinicola</i>	Svampar	NT - nära hotad	2

Spillkråka	<i>Dryocopus martinus</i>	Fåglar	NT - nära hotad	1
Skrovellav	<i>Lobaria scrobiculata</i>	Lavar	NT - nära hotad	1

Allt i listan ovan hade inte hittats när representanter för Greenpeace kontaktade SCA på eftermiddagen 4 mars, men redan då hade det hittats flera exemplar av knärot, både i det område som redan avverkats och delar av avverkningsanmälan som ännu ej huggits. Dessa hade redan då rapporterats in till Artportalen och fanns tillgängliga att se där med tillhörande bilder och GPS punkter. Bilderna på fynden skickades även av Ludvig Tillman via SMS till Dan Larsson, distriktsansvarig på SCA, och efter samtal med Dan, även till Dennis Rosell på SCA som är produktionsansvarig för avverkningen i fråga. Dennis Rosell kom även till platsen senare på kvällen tillsammans med polisen, men var även då avfärdande inför dessa artfynd, ville inte titta närmare på dessa och propsade på att SCA skulle fortsätta avverka skogen ändå.

SCAs ansvar för att inte avverka skogar med biologiskt värdefulla ekosystem eller som innehåller rödlistade och fridlysta arter börjar naturligtvis inte här, när de inte ville ta emot informationen om de artfynd som gjorts, utan långt tidigare redan när de anmälde skogen för avverkning. Men, sättet bolaget agerade på plats när de fick information från oss om att det tydligt var en skog som innehöll flera rödlistade arter och signalarter som knärot tyder, som vi ser det, inte på en ärlig vilja från SCAs sida att undvika att avverka skogar och områden med höga naturvärden. Det leder oss att tro att detta inte var ett misstag, utan att SCA medvetet underlåtit att kontrollera om det finns höga naturvärden i detta område, eller underlåtit att ta hänsyn till detta när de gick vidare och planerade för att avverka området. Det stärker i våra ögon, tillsammans med hur uppenbara artfynden var, skälen att behandla detta som ett artskyddsbrott.

Den 6 mars kom våra inventerare tillbaka till skogen för att fortsätta inventeringen. De kunde då hitta hundratals exemplar av knärot, och som framgår i listan ovan även en stor mängd andra rödlistade arter, trots att den största delen av marken i området var täckt av snö.

Annalena Lohaus som deltog i den inventeringen beskriver det så här: "Jag deltog i inventeringen den 6 mars. Trots att det var snö på marken hittade vi snabbt över 300 exemplar knärot och andra rödlistade arter. Jag är säker på att fler fynd kan göras när snön är borta. Min bedömning är att alla som inventerar skog enkelt borde kunna se att det här är en biologiskt värdefull skog och att det finns knärot och andra rödlistade arter här. Alla som har kunskap nog att se naturvärden i skogliga miljöer kan se att detta är en skog med högt skyddsvärde, det går inte att missa."

Fynden rapporterades till Artdatabanken och Skogsstyrelsen.

Information och kartor på området

Beteckningsnummer	A 19347-2024
Län	Västernorrland
Kommun	Sollefteå
Avverkningstyp	Föryngringsavverkan
Inkomstdatum	16.05.2024
Storlek på området	13,17 ha

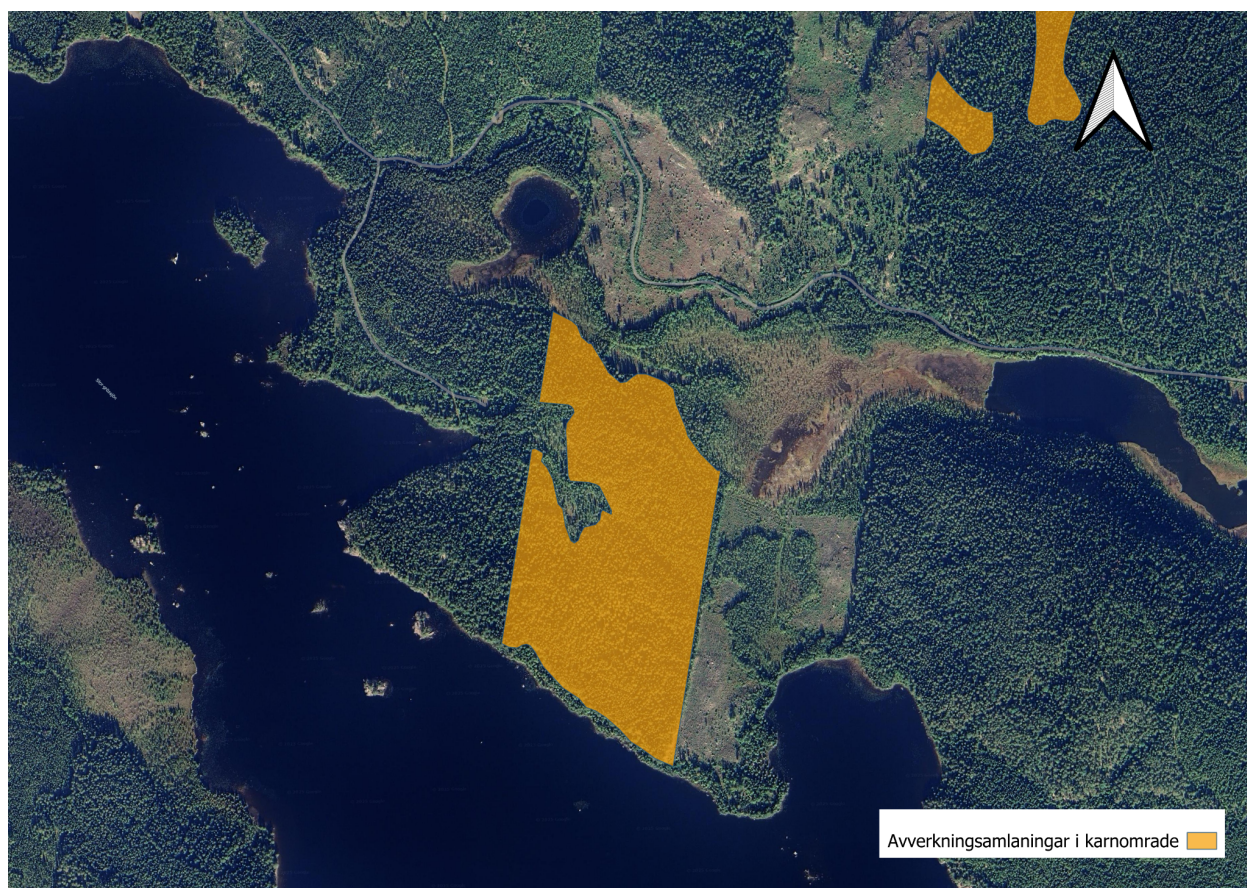

Bild 1: Karta över avverkningsanmälan A 19347-2024 i Sollefteå kommun

Artfynd

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Organismgrupp	Rödlistekategori	Antal
Garnlav	<i>Alectoria sarmentosa</i>	Lavar	NT - nära hotad	11
Knärot	<i>Goodyera repens</i>	Blomväxt	VU - Sårbar	>330
Ullticka	<i>Phellinidium ferrugineofuscum</i>	Svampar	NT- nära hotad	1
Lunglav	<i>Lobaria pulmonaria</i>	Lavar	NT - nära hotad	9
Tallticka	<i>Porodaedalea pini</i>	Svampar	NT - nära hotad	1
Tretåig hackspett	<i>Picoides tridactylus</i>	Fåglar	NT - nära hotad	>10
Gammelgransskål	<i>Pseudographis pinicola</i>	Svampar	NT - nära hotad	2
Spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	Fåglar	NT - nära hotad	1
Skrovellav	<i>Lobaria scrobiculata</i>	Lavar	NT - nära hotad	1

Tabell 1: Artfynd inom den avverkningsanmälda ytan. Märk att inventeringen gjordes då marken var snötäckt och en del av skogen redan fällts. Link till Artdataprotalen:

<https://artportalen.se/ViewSighting/SharedSearch?storedSearchId=21251&identifier=1FD714A4>

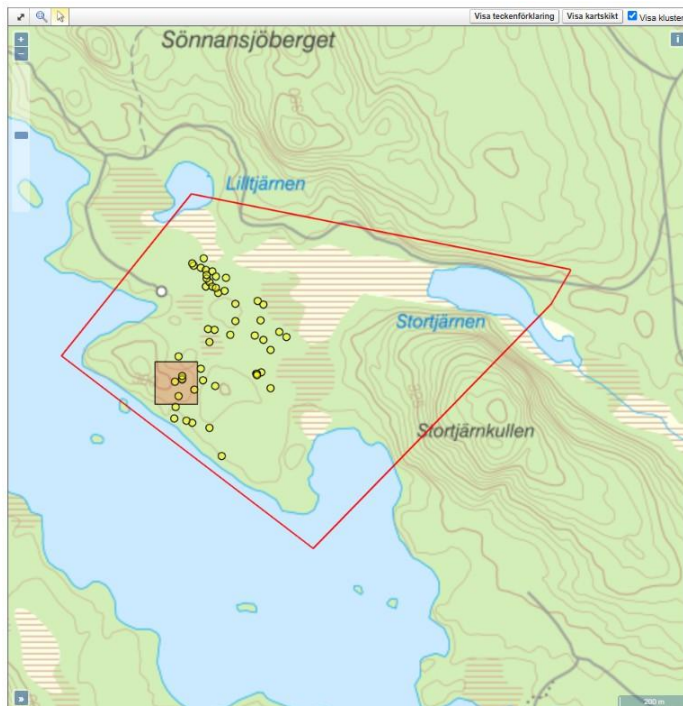

Bild 2: Artfynd i området enligt artdatabanken.

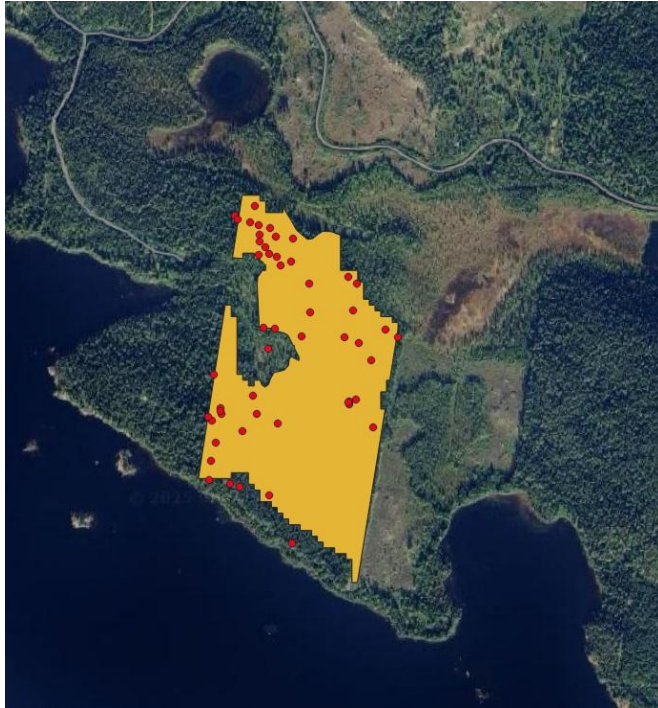

Bild 3: Artfynd inom avverkningsanmälan enligt koordinater från artdatabanken. OBS! Delar av skogen hade redan avverkats när skogen inventerades.

Bilder på fynd och området

Bild 4: Knärot (*Goodyera repens*).

Bild 5: Spår av tretåig hackspett.

Bild 6 + 7: Delar av skogen har redan avverkats.

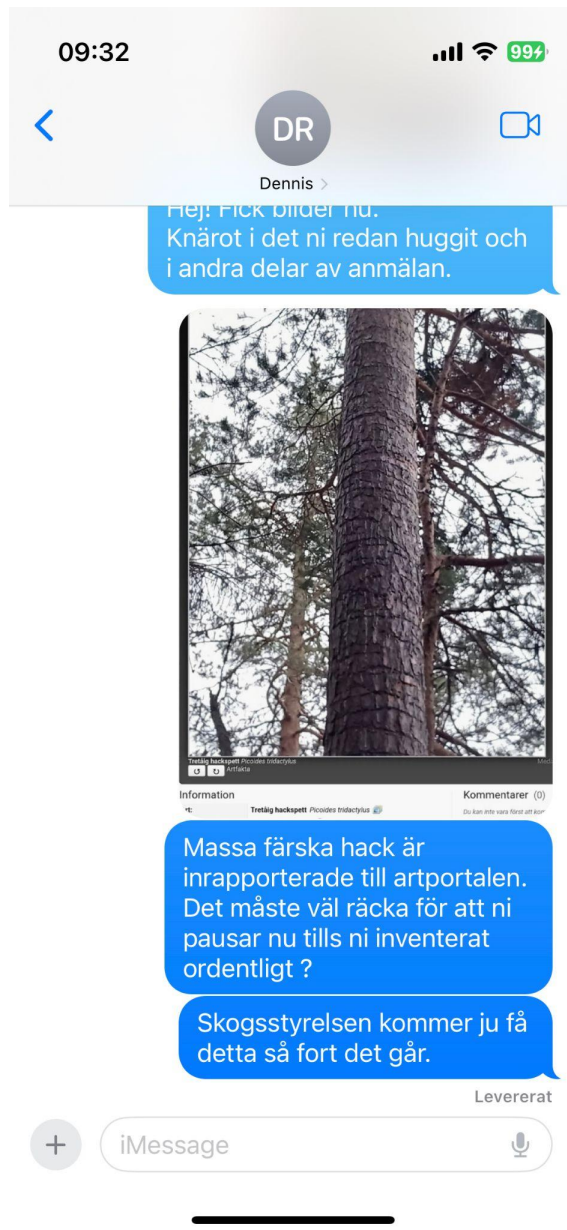

Bild 8+9: Skärmbilder av de sms som upplyser SCAs produktionsledare Dennis Rosell om artfynden som gjorts i området.